

แนวปฏิบัติในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ สำหรับสถานศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
วิชาพิเศษลูกเสือ	๑
แนวปฏิบัติในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ	๑
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙ ลักษณะ ๒ ว่าด้วยหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ ภาค ๑ บททั่วไป	๑
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒	๒
วิชาพิเศษลูกเสือสำรอง	๒
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕	๒
วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ	๒
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๘	๓
วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	๔
ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๙	๕
วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ	๕
วิธีดำเนินการสอบวิชาพิเศษของสถานศึกษา	๕
ตัวอย่าง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ	๗
ตัวอย่าง บัญชีรายชื่อลูกเสือที่สอบวิชาพิเศษ	๘
ตัวอย่าง หนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ	๙
ตัวอย่าง ข้อสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ภาคทฤษฎี	๑๐
ตัวอย่าง ข้อสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ภาคปฏิบัติ	๑๑
ตัวอย่าง หนังสืออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ	๑๒
ตัวอย่าง หนังสือรับรองผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ	๑๓
เอกสารอ้างอิง	๑๔

คำนำ

แนวปฏิบัติในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ สำหรับโรงเรียน ฉบับนี้ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ ได้จัดทำขึ้นมา เพื่อให้ผู้อำนวยการ โรงเรียน และผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้ใช้ประโยชน์ เป็นแนวทางและคู่มือในการดำเนินการฝึกอบรมและสอบเครื่องหมายวิชา พิเศษ ของลูกเสือทั้ง ๔ ประเภท ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ สามารถศึกษาหลักสูตรวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ได้จากข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ ในแต่ละประเภท เพื่อดำเนินการฝึกอบรมและสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ ให้แก่ลูกเสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ หวังว่า เอกสารนี้ คงช่วยกระตุ้นให้กิจการของลูกเสือขอสถานศึกษา ในสังกัด ได้ตื่นตัวยิ่งขึ้น

ลูกเสือทุกประเภทได้รับการฝึกอบรมที่ก้าวหน้า ได้รับเกียรติประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ บนแขนเสื้อ ข้างขวาซึ่งอยู่ใต้ชื่อกลุ่ม กองลูกเสือ จึงถือว่าเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของสถานศึกษา แห่งนั้นด้วย หรือยิ่งกว่านั้นก็คือ ลูกเสือได้ ประดับสายสะพายปักเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ ในกรณีที่ลูกเสือสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ ได้เกิน ๙ วิชา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

วิชาพิเศษลูกเสือ

ลูกเสือทั้ง ๔ ประเภท ที่เรียนหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือ วิสามัญ อาจสอบวิชาพิเศษได้ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ วิชาเหล่านี้มุ่งหมายให้ลูกเสือ ได้แสดงออกซึ่งทักษะและความสนใจ ของตนเอง เพื่อให้ได้มีส่วนร่วมกับลูกเสืออื่นๆด้วย

แนวปฏิบัติในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ

ในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ มีแนวปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

๑. ทำการสอบวิชาพิเศษโดยใช้เวลานอกเหนือจากที่ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติหรือในขณะที่อยู่ค่ายพัก แรม นอกจากนี้ลูกเสืออาจใช้เวลาว่างของตนเอง ทำการฝึกฝนทักษะต่างๆของวิชาพิเศษ แล้วขอทำการสอบหรือส่งรายงานผล การปฏิบัติงานของรายวิชานั้นแก่ผู้กำกับลูกเสือ เพื่อขอระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ การสอบจะจัดให้มีขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้ โดย เน้นการปฏิบัติจริง เมื่อสอบผ่านแล้ว ให้ผู้กำกับลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ

๒. วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ลูกเสือเข้าร่วมตามปกติ ก็ให้นำไปบูรณาการรวมทั้งทำการสอบภาคปฏิบัติของวิชาพิเศษนั้นๆ และให้ถือว่าลูกเสือที่ผ่านการสอบแล้ว มีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ นั้นด้วย

๓. วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และลูกเสือได้ปฏิบัติกิจกรรมนั้นแล้ว ผู้กำกับสามารถดำเนินการสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ลูกเสือผ่านการสอบวิชา นั้นๆ และมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษนั้นด้วย

๔. ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการขอซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ ตามจำนวนที่ลูกเสือได้รับ จากร้านค้าของ องค์การค้าของคุรุสภา

๕. สำหรับการดำเนินการสอบพิเศษลูกเสือ ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙ และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือ ของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนี้

๕.๑ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙ ลักษณะ ๒ ว่าด้วยหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ ภาค ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑๔๑ การคุ้มครองเครื่องหมาย เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสืออยู่ในความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติ ลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๙ คณะลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้ควบคุมการจัดทำหรือ นำเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อจำหน่ายซึ่งเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ

ข้อ ๑๔๒ ต้องมีความรู้เบื้องต้น ผู้กำกับลูกเสือต้องฝึกสอนลูกเสือตามหลักสูตรและมั่นใจ ว่าลูกเสือผู้นั้นมี ความรู้ความสามารถในวิชานั้นๆเป็นอย่างดีแล้ว จึงอนุญาตให้เข้าทดสอบ

ข้อ ๑๔๓ การทดสอบ

(๑) การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้น ตามปกติให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับกองลูกเสือ เป็นผู้ดำเนินการสอบเลขาธิการ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอแล้วแต่กรณี หากเห็นเป็นการ สมควรจะแต่งตั้งกรรมการสอบร่วมก็ได้

(๒) การทดสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอแล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณวุฒิ เหมาะสมเป็นกรรมการสอบ

ในข้อ ๑๔๓ (๒) นี้ ได้มีการกำหนดไว้ในข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชา ลูกเสือแต่ละ ประเภทโดยเฉพาะ จึงควรดำเนินการตามตามข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติฯ ในแต่ละประเภทแล้วแต่กรณี

(๓) การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้นหรือวิชาพิเศษลูกเสือ อาจทำในขณะที่ไปอยู่ค่ายพักแรม และจะจัดให้มี ขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้

(๔) การทดสอบให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่กำหนดไว้แต่ละวิชา โดยมุ่งถึงคุณภาพและการปฏิบัติได้จริงจึงเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อลูกเสือคนใดสอบได้ ก็ให้กรรมการสอบลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ และเมื่อเสร็จ การสอบแล้ว ให้ผู้ กำกับกรอกผลการสอบลงในทะเบียนลูกเสือให้ตรงกันด้วย

(๕) การทดสอบเมื่อเลื่อนชั้น เมื่อมีการสอบได้วิชาใดแล้วให้เก็บผลการสอบวิชานั้นไว้ เมื่อได้ครบทุก วิชาก็ให้เลื่อนชั้นได้ส่วนวิชาพิเศษลูกเสือนั้นไม่มีการเก็บผลไว้ ถ้าสอบไม่ได้ให้สอบใหม่ทุกครั้ง

๕.๒ ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒

แผนการฝึกอบรมลูกเสือสำรองมีระดับสูงขึ้นไปตามวัยและสมรรถภาพของเด็กแต่ละคน แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ ดาวดวงที่ ๑ ดาวดวงที่ ๒ และดาวดวงที่ ๓ กับให้เด็กมีโอกาสได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษดังที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร

เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง มุ่งหมายที่จะให้การฝึกอบรมที่สูงขึ้น ในกิจกรรม ตามหลักสูตรทั้ง ๑๒ เรื่อง เพื่อให้ลูกเสือสำรองมีโอกาสได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษในกิจกรรมต่างๆ ที่มีได้ กำหนดไว้สำหรับ หลักสูตรดาวดวงที่ ๑ - ๓

เครื่องหมายวิชาพิเศษส่วนใหญ่ซึ่งมีภาพอันเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงทักษะของแต่ละ วิชาประกอบด้วยพื้น สีแดง โดยเฉพาะเครื่องหมายวิชาพิเศษ ประเภท นักกรีฑา และนักว่ายน้ำ มีข้อกำหนดต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น พื้นสีต่างกัน เครื่องหมายวิชาพิเศษประเภท นักจักรยานสองล้อ และนักว่ายน้ำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของ ลูกเสือสำรองนั้น ลูกเสือสำรองอาจสมัครเข้าทดสอบเมื่อใดก็ได้ ภายหลังที่ได้เข้าประจำกองเป็นลูกเสือสำรองโดย สมบูรณ์แล้ว นอกจากนั้นในระหว่างที่กำลังศึกษาตามหลักสูตร สำหรับดาวดวงที่ ๑ - ๓ แต่ละชั้น ลูกเสือสำรอง อาจเลือกเรียนวิชาพิเศษ ใดๆก็ได้ ชั้นละ ๒ วิชา ส่วนลูกเสือสำรองที่ได้ดาวดวงที่ ๓ แล้ว อาจเลือกเรียนวิชาพิเศษ ได้ทุกวิชา

วิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (๑๘ วิชา) และ เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์

๑. จิตรกร	๒. นักกรีฑา	๓. นักอ่านหนังสือ
๔. นักจักรยานสองล้อ	๕. นักแสดงการบันเทิง	๖. นักสำรวจ
๗. นักปฐมพยาบาล	๘. นักสารพัดช่าง	๙. งานอดิเรก
๑๐. การช่วยเหลืองานบ้าน	๑๑. นักอ่านแผนที่	๑๒. นักธรรมชาติศึกษา
๑๓. นักถ่ายภาพ	๑๔. นักว่ายน้ำ	๑๕. ผู้ช่วยคนตกน้ำ
๑๖. นักวิทยาศาสตร์	๑๗. นักกีฬา	๑๘. การอนุรักษ์ธรรมชาติ

๕.๓ ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ สามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

แผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญมีระดับสูงขึ้นไปตามวัย และสมรรถภาพของเด็กแต่ละคนคือ ลูกเสือตรี ลูกเสือโท และลูกเสือเอก กับมีหลักสูตรวิชาพิเศษต่างๆด้วย เมื่อลูกเสือสอบวิชาตามหลักสูตรลูกเสือตรีได้แล้ว จึง ได้เข้าพิธีประจำกองและให้ได้รับการ ฝึกอบรมขั้นสูงต่อไปตามลำดับ ความสำเร็จของการฝึกอบรมลูกเสือ อยู่ที่

การฝึกอบรมนายหมู่ และการเปิดโอกาสให้นายหมู่ ทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกิจการของลูกเสือสามัญ โดยมีการปรึกษาหารือกันในที่ประชุมนายหมู่ ลูกเสือสามัญที่กำลังเรียนหลักสูตรลูกเสือโท ลูกเสือเอก อาจสอบ วิชาพิเศษลูกเสือสามัญได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ วิชาพิเศษ เหล่านี้มุ่งหมายให้ลูกเสือสามัญได้แสดงออกซึ่ง ทักษะและความสนใจของตนเอง กับเพื่อให้ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกับลูกเสืออื่นๆด้วย

วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (๕๔ วิชา)

๑. นักจักสาน	๒. ช่างไม้	๓. ช่างหนัง
๔. ชาวนา	๕. ชาวสวน	๖. ชาวไร่
๗. นักเลี้ยงสัตว์เล็ก	๘. นักจักรยาน ๒ ล้อ	๙. นักว่ายน้ำ
๑๐. ผู้ช่วยคนดับเพลิง	๑๑. ผู้ช่วยเหลือผู้ประสภภัย	๑๒. ผู้ให้การปฐมพยาบาล
๑๓. นักสังเกตและจำ	๑๔. การพราง	๑๕. ชาวค่าย
๑๖. ผู้ประกอบอาหารในค่าย	๑๗. ล่าม	๑๘. นักดนตรี
๑๙. นักผจญภัยในป่า	๒๐. นักสำรวจ	๒๑. มัคคุเทศก์
๒๒. ช่างเขียน	๒๓. นักสัญญาณ	๒๔. นักบุกเบิก
๒๕. นักรรรมชาติศึกษา	๒๖. ช่างเบ็ดเตล็ด	๒๗. ผู้บริหารคนไข้
๒๘. นักจับปลา	๒๙. ผู้ช่วยต้นเต็น	๓๐. นักพายเรือ
๓๑. นายท้ายเรือใบ	๓๒. นักกระเชียงเรือ	๓๓. นักเล่นเรือใบ
๓๔. นักดาราศาสตร์เบื้องต้น	๓๕. นักอุตุนิยมวิทยาเบื้องต้น	๓๖. ยามอากาศเบื้องต้น
๓๗. นักเครื่องบินเล็กเบื้องต้น	๓๘. นักสะสม	๓๙. บรรณารักษ์
๔๐. นักกรีฑา	๔๑. นักขี่ม้า	๔๒. มวยไทยเบื้องต้น
๔๓. มวยสากลเบื้องต้น	๔๔. กระบี่กระบองเบื้องต้น	๔๕. นักยิงปืนเบื้องต้น
๔๖. การอนุรักษ์ธรรมชาติ	๔๗. การหามิตร	๔๘. มารยาทในสังคม
๔๙. นิเวศวิทยา	๕๐. การพัฒนาชุมชน	๕๑. การใช้พลังทดแทน
๕๒. ลูกเสือโทพระมงกุฎเกล้าฯ	๕๓. ลูกเสือเอกพระมงกุฎเกล้าฯ	๕๔. สายยยศ

๕.๔ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๘

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จะต้องพยายามฝึกอบรมตนเอง เพื่อรับเครื่องหมายต่างๆดังนี้

๑. เครื่องหมายลูกเสือโลก
๓. เครื่องหมายลูกเสือหลวง
๒. เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
๔. เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ผู้ผ่านการสอบและได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลกแล้ว ให้ทำพิธีเข้าประจำกอง และเมื่อได้เข้าพิธีประจำกอง เรียบร้อยแล้ว จึงนับ ได้ว่าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยสมบูรณ์ ควรพยายามฝึกอบรมตนเองเพื่อรับเครื่องหมาย ลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมาย ลูกเสือหลวงต่อไปตามลำดับ นอกจากนั้นจะเลือกเรียนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ที่ตนสนใจก็ได้ การสอบวิชาลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ทุกวิชา ให้หัวหน้าสถานศึกษา หรือสโมสรลูกเสือเป็นผู้ ดำเนินการสอบ โดยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็น กรรมการสอบ และเมื่อทำการสอบเครื่องหมายลูกเสือ โลก เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ เครื่องหมายลูกเสือหลวง หรือเครื่องหมายวิชาพิเศษแล้ว ให้รายงานเลขาธิการ

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติผลการสอบและประดับเครื่องหมายนั้นๆได้

วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (๗๖ วิชา) และเครื่องหมายสายโยงยศ

๑. นักผจญภัย	๒. นักดาราศาสตร์	๓. นักอตุณิยมวิทยา
๔. ผู้จัดการค่ายพักแรม	๕. ผู้พิทักษ์ป่า	๖. นักเดินทางไกล
๗. หัวหน้าคนครัว	๘. นักบุกเบิก	๙. นักสะกดรอย
๑๐. นักธรรมชาติวิทยา	๑๑. การสื่อสารด้วยยานพาหนะ	๑๒. นักดับเพลิง
๑๓. นักสัญญาณ	๑๔. นักสารพัดช่าง	๑๕. นักโบราณคดี
๑๖. นักสะสม	๑๗. นักดนตรี	๑๘. นักถ่ายภาพ
๑๙. นักกีฬา	๒๐. นักกรีฑา	๒๑. นักพิมพ์ดีด
๒๒. นักแสดงการบันเทิง	๒๓. นักยิงปืน	๒๔. ล่าม
๒๕. หน้าที่พลเมือง	๒๖. มัคคุเทศก์	๒๗. บรรณารักษ์
๒๘. เลขานุการ	๒๙. พลาธิการ	๓๐. ผู้ช่วยการจราจร
๓๑. ช่างเขียน	๓๒. ช่างไฟฟ้า	๓๓. ช่างวิทยุ
๓๔. ช่างแผนที่	๓๕. ช่างเครื่องยนต์	๓๖. อิเลคทรอนิกส์
๓๗. การหามิตร	๓๘. การฝีมือ	๓๙. การช่วยผู้ประสบภัย
๔๐. การสาธารณสุข	๔๑. การพยาบาล	๔๒. การพูดในที่สาธารณะ
๔๓. การอนุรักษ์ธรรมชาติ	๔๔. การประชาสัมพันธ์	๔๕. การสังคมสงเคราะห์
๔๖. การพัฒนาชุมชน	๔๗. ขาวประมง	๔๘. ตันเดิน
๔๙. ผู้นำร่อง	๕๐. นักเล่นเรือใบ	๕๑. นักว่ายน้ำ
๕๒. นักพายเรือ	๕๓. นักกระเซียงเรือ	๕๔. กลาสีเรือ
๕๕. การป้องกันความเสียหายและดับเพลิงไหม้บนเรือ	๕๖. การควบคุมการจราจรทางน้ำ	๕๗. การเรือ
๕๘. การดำรงชีพในทะเล	๕๙. เครื่องหมายชาวเรือ	๖๐. เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ ลูกเสือเหล่า
๖๑. นักเครื่องบินเล็ก	๖๒. ช่างอากาศ	๖๓. ยามอากาศ
๖๔. การควบคุมการจราจรทางอากาศเบื้องต้น	๖๕. การควบคุมการจราจรทางอากาศ	๖๖. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและดับเพลิงอากาศยาน
๖๗. การฝึกเป็นผู้นำ	๖๘. นักปฏิบัติการทางจิตวิทยา (ปจว.)	๖๙. การขนส่งทางอากาศ
๗๐. แผนที่ทหารและเข็มทิศ	๗๑. เสนารักษ์	๗๒. การดำรงชีพในถิ่นทุรกันดาร
๗๓. นักไต่หน้าผา	๗๔. เครื่องหมายการบิน	๗๕. เครื่องหมายเชิดชูเกียรติลูกเสือเหล่าอากาศ
๗๖. เครื่องหมายผู้ฝึกสอน		

เครื่องหมายสายยางยศลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

หลักสูตร

๑. ได้เป็นลูกเสือเอกหรือสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลกมาแล้ว
๒. สอบได้วิชานักผจญภัย และวิชาต่อไปนี้อีก ๒ วิชา คือ นักดาราศาสตร์ , นักอุตุนิยมวิทยา , ผู้จัดการค่ายพักแรม , ผู้พิทักษ์ป่า , นักเดินทางไกล , หัวหน้าคนครัว , นักบุกเบิก , นักสะกดรอย, นักธรรมชาติวิทยา
๓. ต้องถักสายหนัง เครื่องหมายสายยางยศของตนเอง

๕.๕ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ วิสามัญ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๙

ลูกเสือวิสามัญแบ่งออกเป็น ๒ ชั้น ดังนี้

๑. เตรียมลูกเสือวิสามัญ (ระยะทดลอง)

๒. ลูกเสือวิสามัญ (ต้องได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว) ลูกเสือวิสามัญที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลกมาแล้ว และได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว สามารถฝึกอบรม เพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญได้

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีหน้าที่เสนอให้หัวหน้าสถานศึกษา หรือสโมสรลูกเสือ เป็น ผู้ดำเนินการสอบวิชาลูกเสือ วิสามัญ โดยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำเนินการสอบ และเมื่อดำเนินการสอบเครื่องหมายลูกเสือโลกหรือเครื่องหมาย วิชาพิเศษแล้ว ให้รายงานเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณา อนุมัติและให้ประดับเครื่องหมายนั้นๆได้

วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (๑๒ วิชา)

๑. การลูกเสือ	๒. เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม	๓. โครงการ
๔. การบริการ	๕. ผู้ฝึกสอน	๖. ยิงปืน
๗. ศิลปประยุกต์	๘. บัณฑิตพยาบาล	๙. อิเล็กทรอนิกส์
๑๐. สังคมสงเคราะห์	๑๑. ขั้บรถยนต์	๑๒. เครื่องหมายวชิราวุธ

วิธีดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ของสถานศึกษา

๑. ผู้อำนวยการโรงเรียน ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางลูกเสือ เป็นคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ [เอกสารหมายเลข ๑]

๒. คณะกรรมการดำเนินการสอบวิชาพิเศษ จัดทำข้อสอบภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และจัดทำบัญชีรายชื่อลูกเสือ เนตรนารี ที่สอบวิชาพิเศษได้ โดยมีประธานกรรมการสอบและกรรมการ ลงชื่อร่วมกันอย่างน้อย ๓ คน นำเสนอ ผู้อำนวยการโรงเรียน [เอกสารหมายเลข ๒]

๓. ผู้อำนวยการโรงเรียน ดำเนินการขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ต่อผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยส่งหลักฐานประกอบการขออนุมัติ ดังนี้ [เอกสารหมายเลข ๓]

- ๓.๑ สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ
 ๓.๒ รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี ที่สอบวิชาพิเศษลูกเสือ (สอบได้) จำนวน ๒ ชุด
 ๓.๓ ตัวอย่างข้อสอบภาคทฤษฎี (อย่างน้อยวิชาละ ๒๐ ข้อ) [เอกสารหมายเลข ๔]
 ๓.๔ ตัวอย่างข้อสอบภาคปฏิบัติ [เอกสารหมายเลข ๕]
 ๓.๕ โครงการ (ถ้ามี)

๔. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติผลการสอบแล้ว [เอกสารหมายเลข ๖] จึงประกาศผลสอบได้

๕. การนำผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ๘ วิชา ไปสมัครเข้ารับการฝึกเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ตามระเบียบของกรมการรักษาดินแดน ให้โรงเรียนที่ได้รับอนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แล้ว ออกหนังสือ รับรองให้แก่ลูกเสือ โดยให้สำเนาหนังสืออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ แนบท้ายหนังสือรับรองให้ลูกเสือนำไปด้วย [เอกสารหมายเลข ๗]

หมายเหตุ

ในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง และลูกเสือสามัญ เมื่อดำเนินการขั้นตอนที่ ๑ และขั้นตอนที่ ๒ แล้ว ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้อนุมัติผลการสอบ และประกาศผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนื่องจาก ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ ลูกเสือ สามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ ไม่ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานเพื่อขออนุมัติเครื่องหมายวิชาพิเศษ ต่อผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด หรือเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ แต่ประการใด

[เอกสารหมายเลข ๑]

คำสั่งโรงเรียน

ที่ /

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ

.....

เพื่อให้การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ จำนวน วิชา

ของโรงเรียน ซึ่งดำเนินการสอบ ณ

ระหว่างวันที่ เดือน พ.ศ. ถึงวันที่ เดือน พ.ศ.

เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้ผลสมความมุ่งหมายทุกประการ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีนามต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการสอบวิชา พิเศษลูกเสือ คือ

- ๑. ประธานกรรมการ
- ๒. รองประธานกรรมการ
- ๓. กรรมการสอบวิชา
- ๔. กรรมการสอบวิชา
- ๕. กรรมการสอบวิชา
- ๖. กรรมการสอบวิชา
- ๗. กรรมการสอบวิชา
- ๘. กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

(ลงชื่อ).....

ประธานกรรมการ

[เอกสารหมายเลข ๓]

ที่ ศธ /

โรงเรียน

วันที่..... เดือน พ.ศ.

เรื่อง ขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่/วิสามัญ และระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เรียน ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ
 ๒. รายชื่อลูกเสือ ที่สอบวิชาพิเศษ
 ๓. ข้อสอบภาคทฤษฎี
 ๔. ข้อสอบภาคปฏิบัติ
 ๕. โครงการ (ถ้ามี)

ด้วยโรงเรียน ได้ทำการฝึกอบรมและสอบวิชาพิเศษลูกเสือ (สามัญรุ่นใหญ่ / วิสามัญ) ให้แก่ลูกเสือ จำนวน คน เนตรนารี จำนวน คน รวมทั้งสิ้น คน ตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน พ.ศ. โดยทำการสอบวิชาพิเศษ จำนวน วิชา ดังนี้

๑. วิชา	๖. วิชา
๒. วิชา	๗. วิชา
๓. วิชา	๘. วิชา
๔. วิชา	๙. วิชา
๕. วิชา	

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังรายละเอียดที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

ค. เต่า

ง. กระทะ หม้อ

เฉลย ๑. ค ๒. ค ๓. ง ๔. ง ๕. ค ๖. ง ๗. ค ๘. ก ๙. ง ๑๐. ข

[เอกสารหมายเลข ๕]

ตัวอย่างข้อสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ภาคปฏิบัติ
วิชา นักผจญภัย

๑. เดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา ๑ คืน การไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินไปยังท้องถื่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรมควรแบ่งเป็นชุด ชุดละ ๔ คน

การเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย ๘ กิโลเมตร และในระหว่างการเดินทางให้สมมติว่ามี เหตุ ฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย ๔ อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง การใช้เข็มทิศปฏิบัติงาน เวลา กลางคืน การแปรรหัส และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินเช่นว่านี้ ให้เว้นระยะห่างกันพอสมควร และ ลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่ เข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้

การฝึกอบรมวิชานี้ ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจัง ในเรื่องการตัดสินใจ ความคิดริเริ่ม และ การพึ่งตนเอง

๒. สามารถปฏิบัติได้ ๓ ข้อ ในเรื่องต่อไปนี้

๒.๑ ขึ้นต้นไม้จากพื้นได้สูงไม่น้อยกว่า ๕ เมตร

๒.๒ ขว้างหรือโยนเชือกช่วยชีวิตยาว ๑๘ เมตร ให้ตกอยู่ระหว่างหลัก ๒ หลักซึ่งปักห่างกัน ๑.๒๐ เมตร

โดยผู้ขว้างยืนอยู่ห่างหลักทั้งสอง ๑๕ เมตร ให้เชือกตกอยู่ในระหว่างหลักกำหนด ๒ ครั้ง ใน ๓ ครั้ง

๒.๓ ไต่เชือกจากพื้นได้สูง ๔.๕๐ เมตร

๒.๔ โรยตัวตามเชือกสูง ๖.๐๐ เมตร

๒.๕ ว่ายน้ำโดยสวมเครื่องแต่งกายเป็นระยะทาง ๑๘.๐๐ เมตร

๒.๖ กระโดดข้ามเครื่องกีดขวางสูง ๒ ใน ๓ ของส่วนสูงตัวเอง

[เอกสารหมายเลข ๖]

ที่ ศธ /

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒
ถนนนิवास อ.เมืองฯ จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

วันที่..... เดือน พ.ศ.

เรื่อง อนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ

เรียน

อ้างถึง หนังสือโรงเรียน

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียน ได้รายงานผลการสอบวิชาพิเศษ
ลูกเสือ และอนุมัติระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษให้แก่ลูกเสือ ผู้สอบได้ ความแจ้งแล้วนั้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ พิจารณาแล้ว อนุมัติผลการสอบ ดังกล่าวและ
ให้ระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ตามที่เสนอขอ และขอให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้แจ้งให้ ลูกเสือ ทราบถึง
ความสำคัญของวิชาพิเศษที่ตนสอบได้ และเอาใจใส่ให้ลูกเสือได้ใช้วิชาพิเศษนั้นๆ ปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ อยู่เสมอ
ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

.....

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๔๔๖๑-๒๔๐๘ ต่อ ๑๑๑

โทรสาร ๐-๔๔๖๑-๒๖๔๔

หนังสือรับรองผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

.....

ที่ ศธ /

โรงเรียน

วันที่ เดือน พ.ศ.

ขอรับรองว่า เป็นลูกเสือโรงเรียน

..... สอบได้วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 โดยการอนุมัติผลการสอบของ ตามหนังสือที่ /
 ลงวันที่ และได้แนบสำเนาหนังสืออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษมาด้วยแล้ว
 โดยสอบได้วิชาพิเศษ ดังนี้

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.
- ๖.
- ๗.
- ๘.
- ๙.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

เอกสารอ้างอิง

ดาลัต แก้ววิเชียร (๒๕๔๖) หนังสือประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุตวิชา ชาวค่าย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

สันต์ ยุวยุทธ (๒๕๔๓) คู่มือการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ- เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ พิมพ์ครั้งที่ ๔
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (๒๕๔๗) ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙ พิมพ์ครั้งที่ ๑๗ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว

_____ (๒๕๓๑) ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง
_____ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ (๒๕๓๔) ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ
_____ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ พิมพ์ครั้งที่ ๕ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ (๒๕๓๕) ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
_____ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ (๒๕๔๕) ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ
_____ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๙ พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

